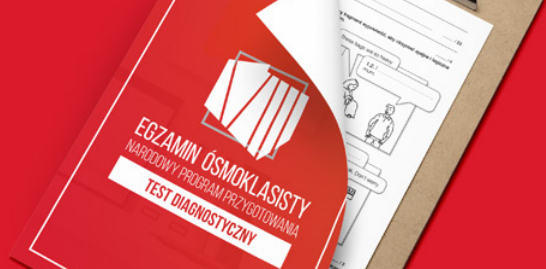

Pierwszy Ogólnopolski Test Diagnostyczny

Pierwszy Ogólnopolski Test Diagnostyczny dla uczniów klas VII, opracowany i przeprowadzony przez zespół ekspertów wydawnictwa Macmillan, zakończył się 11 lutego¹, mamy już komplet wyników, pora więc na podsumowanie!

Nasz test diagnostyczny wzbudził ogromne emocje, zwłaszcza wśród samych nauczycieli, o czym świadczą burzliwe dyskusje w mediach społecznościowych. Przypomnijmy zatem na samym wstępie, o co chodziło.

Po pierwsze, **dlaczego „test diagnostyczny”, a nie egzamin próbny?** Odpowiedź jest bardzo prosta: nie mamy jeszcze ósmoklasistów, z którymi można by taki test próbny sensownie przeprowadzić²! Poza tym dopiero co ukazał się arkusz przykładowy, opracowany przez Centralną Komisję Egzaminacyjną (CKE), nie ma więc naszym zdaniem najmniejszego sensu tego materiału dublować – każdy zainteresowany kształtem arkusza i projektowanym poziomem trudności zadań powinien sięgnąć właśnie tam, ewentualnie także to *Informatora o Egzaminie Ósmoklasisty*, a tak naprawdę najlepiej do opisu standardów osiągnięć na koniec II etapu kształcenia, w tekście nowej podstawy programowej (NPP). Ten ostatni dokument jest o tyle istotny, że CKE podkreśla w wielu miejscach, że to właśnie zakres wymagań opisany w NPP stanowi pełny obraz skali wyzwania dla przyszłorocznych ósmoklasistów – ani zadania zaprezentowane w *Informatorze* ani nawet arkusz przykładowy nie wyczerpują spektrum możliwych typów zadań!

Po drugie, **dlaczego nasz test diagnostyczny nie obejmował wszystkich części egzaminu?** Mam nadzieję, że w świetle wyjaśnień w poprzednim akapicie odpowiedź jest również oczywista: nie chcieliśmy tworzyć kłona testu przykładowego. Naszym celem było zdiagnozowanie jednego, kluczowego naszym zdaniem aspektu tego nowego egzaminu: stopnia trudności zadań otwartych. A mówiąc bardziej precyzyjnie, chcieliśmy zbadać, czy nasze wcześniejsze prognozy co do prawdziwych źródeł trudności potwierdzą się na dużej próbie uczniów, dla których tego rodzaju zadania są absolutną nowością. Jednocześnie zależało nam na tym, żeby test diagnostyczny był logistycznie łatwy do przeprowadzenia, mieszcząc się w 45 minutowej lekcji. I stąd właśnie decyzja, żeby przedstawić jedynie wybór zadań otwartych z trzech części egzaminu: znajomość funkcji językowych, rozumienie tekstów pisanych i znajomość środków językowych – po dwa zadania na każdej części. Zrezygnowaliśmy zaś z czasochłonnego zadania na pisanie oraz z potencjalnie kłopotliwych do przeprowadzenia zadań na rozumienie tekstu mówionego.

¹ Arkusz testu diagnostycznego jest nadal dostępny na stronie Narodowego Programu Przygotowania do Egzaminu Ósmoklasisty – gorąco zachęcamy do pobrania go i przeprowadzenia z uczniami, jeśli dotąd Państwo nie mieli okazji tego zrobić.

² Macmillanowy egzamin próbny planujemy rozpocząć już 10. maja, tak aby i nauczyciele i uczniowie mieli szansę ocenić efekty pracy w całym pierwszym roku reformy i tym samym uzyskać miarodajny punkt wyjścia przed ostanią prostą, czyli rokiem szkolnym, który zakończy się pierwszym w historii egzaminem ósmoklasisty.

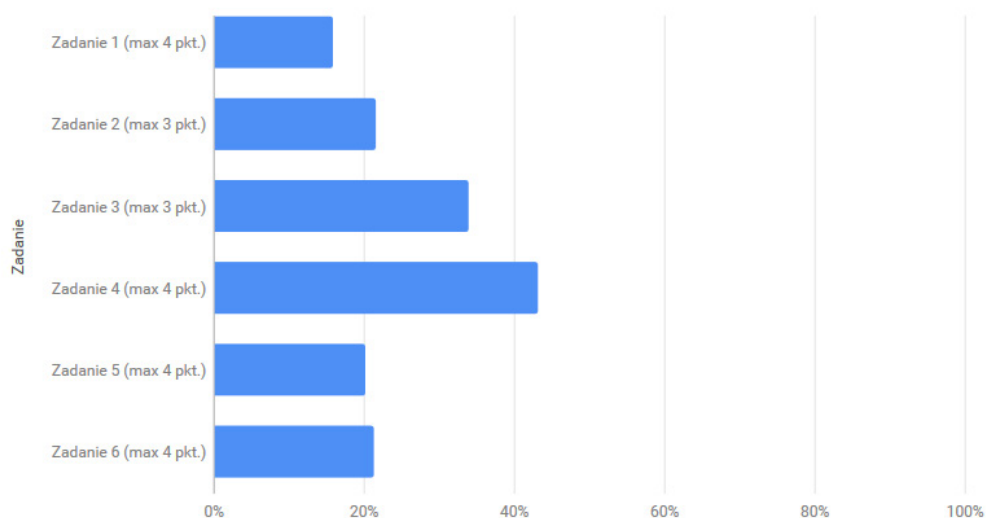
Czy były to słuszne decyzje? Cóż, liczby uczestników ogólnopolskiego testu diagnostycznego mówią tu same za siebie – w naszej bazie danych znalazły się wyniki **aż 20,309 uczniów (!)**, wprowadzone przez **3915 nauczycieli (!!)**. To ogromny sukces nas wszystkich – zarówno twórców testu jak i pedagogów w całym kraju – gdyż uzyskaliśmy **historycznie pierwszy pomiar na skalę masową**, uprawniający nas do wyciągania szeregu istotnych wniosków i formułowania sensownych sugestii na kolejne miesiące pracy z uczniami, co było przecież istotą całego przedsięwzięcia.

Pora zatem na przedstawienie wyników, z podziałem na poszczególne województwa:

Województwo	Liczba uczniów	Średni wynik
dolnośląskie	1253	25,01%
kujawsko-pomorskie	1629	22,38%
lubelskie	1038	25,03%
lubuskie	488	22,06%
łódzkie	805	25,64%
małopolskie	2356	25,90%
mazowieckie	3203	31,20%
opolskie	349	23,10%
podkarpackie	1203	27,50%
podlaskie	799	23,96%
pomorskie	1782	25,53%
śląskie	1573	23,51%
świętokrzyskie	434	25,09%
warmińsko-mazurskie	974	26,88%
wielkopolskie	1505	24,44%
zachodniopomorskie	923	26,89%
Podsumowanie	20 309	25,99%

Jak widać, przewidywania naszych Macmillanowych ekspertów potwierdziły się w całej rozciągłości: zadania otwarte to główne wyzwanie, z jakim muszą się zmierzyć i zdający i nauczyciele. Warto podkreślić nie tylko **ogólnie bardzo niski wynik** dla całej populacji 7-klasistów, którzy przystąpili do testu diagnostycznego, jak i fakt, że **wyniki są bardzo zbliżone w poszczególnych województwach**. Przypomnijmy w tym miejscu, że zgodnie z zapowiedziami CKE, za zadania otwarte będzie można uzyskać (lub stracić) między 40% a 50% wszystkich punktów na przyszłorocznym egzaminie... Inaczej mówiąc, wyzwanie jest duże i powszechne!

A jak to się przedstawia dla poszczególnych zadań? Oto zbiorcze wyniki:

Jak można się było spodziewać, relatywnie najlepiej uczniowie poradzili sobie z zadaniami na rozumienie tekstów pisanych (zadania 3 i 4), przy czym w naszej ocenie ten wynik jest w dużej mierze skutkiem zadania nr 4, które polegało na zinterpretowaniu tekstu w języku angielskim i uzupełnieniu luk w języku *polskim*. Wszystkie pozostałe pięć zadań wymagało wpisania wyrazu lub (krótszej lub dłuższej) frazy w języku *angielskim*, czego efekty widoczne są gołym okiem powyżej.

Nikogo zapewne nie zdziwi wyraźnie słabszy wynik w bloku na znajomość środków językowych (zadania 5 i 6) – jest to bowiem stała bolączka polskich uczniów na wszystkich dotychczasowych egzaminach (matura i egzamin gimnazjalny). Bardzo ciekawy jest natomiast **bardzo słaby wynik w części na znajomość funkcji językowych** – na nim właśnie widać najlepiej skutek zastąpienia dotychczasowych zadań zamkniętych (które np. gimnazjaliści rozwiązywali bez większych problemów) nowymi typami zadań otwartych! Nie wystarczy już zaznaczyć tej czy innej reakcji językowej jako poprawną, trzeba ją samodzielnie (po części) stworzyć i/lub uzupełnić, a to wymaga zgoła innych umiejętności!

Podsumowując, ogólnopolski test diagnostyczny ujawnił niedostatki kompetencji uczniów i potwierdził nasze wcześniejsze prognozy: **prawdziwe źródło trudności** egzaminu ósmoklasisty to nie (jedynie) wyższy poziom wyrażony skalą CEFR/ ESOKJ, ale **nowe (mikro-)umiejętności**, którymi muszą wykazać się zdający, **wynikające z szeregu nowych typów zadań otwartych**. Jak skutecznie przygotować na nie siódmoklasistów? To – w świetle wyników testu diagnostycznego – zasadnicze pytanie dla nas wszystkich. Odpowiedzią na nie jest **Narodowy Program Przygotowania do Egzaminu Ósmoklasisty**, w którym już wkrótce mogą się Państwo spodziewać dalszych analiz, szkoleń i materiałów wspierających dla Państwa i uczniów.

dr Grzegorz Śpiewak
Warszawa, 20 lutego 2018r.